

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne račajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —
Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Angležki, magjarski in nemški turkoljubi.

Slednji čas so se Turki par ruskih napadov obranili, vendar naposled bodo vsekako propali. To čuti pa tudi želi ves omikani svet — če izvzememo Angleže, Magjare in naše nemške turkoljube. Kri nesrečnih kristijanov, katere sedaj zverinski Turk zopet tropama pobija — v Lovacu v eni noči 3000 in v Kavarani 4000 — upije v nebesa in kliče vso Evropo na maščevanje. Čast Evrope, koristi Rusije, Italije in Avstrije veleljivo razdor mohamedanskega tolovajstva. Turkoljubi ga ne bodo zabranili, tem menje, ker je jedro njihovega turkoljubju le kar grda, sramotna — sebičnost. Kramarski Angleži imajo vso kupčijo na Turškem v svojih rokah. Te nebi radi drugim prepustili, kar se bo pa gotovo zgodilo brž ko propade sultan v Carigradu. Angležem torej za Turka ni toliko mar, kakor za svoj kramarski dobček; Anglež je turkoljub iz sebičnosti. Ova sebičnost pa škoduje ruskej, italijanskej in tudi našej avstrijskej kupčiji in vzajemna korist Rusije, Italije in Avstrije zahteva, angleško kupčijo izpodrinoti, Turčijo pa razdreti.

Magjari so po čudnih potih in še čudniših sredstvih postali gospodje in strahonje vseh nemagjarskih narodov v ogerskih deželah. Sedaj delajo na vso silo, da bi vse pomagjarili: Slovence, Slovake, Rusince, Rumune, Srbe in Hrvate. Vsled te gospodstvaželjnosti sovražijo in napadajo vse, kar bi jih utegnolo v pomagjarovanju motiti. Toda najbolj bi jih motilo to, če bi Slovani in Rumuni na Turškem otrsli turški jarem in postali neodvisni in samostalni; in zato trepečejo Magjari toliko za Turka. Jedro magjarskemu turkoljubju je torej najnesramnejša gospodstvaželjnost, gola sebičnost, črna sovraštvo in strah pred Slovani. Sedaj pozivljajo po celi Magjariji tabore in ščujejo zoper Ruse. Pravijo: mi ne trpimo, da bi Srbija postala samostalna država, mi ne trpimo, da bi Črnagorja dobila več zemlje, da bi laglje dihala, mi ne trpimo, da bi se osnovala neodvisna Bolgarija ali Rumunija; mi hočemo, da Turčija ostane,

kakoršna je, in če jo hoče Rus razdreti, zahtevamo, da mu to Avstrija z mečem zabrani. Tako tedaj! Magjari hočejo Avstrijo zaplesti v boj, oni hočejo celej Avstriji navesti sramoto, da bi vsi jeni narodi kri in imetje žrtvovali za obstanek mohamedanske Turčije in šli v boj kot krščeni zavezniki paganskih Turkov; to pa vse le zato, ker se je sicer za magjarsko gospodstvo bati, da propade. Tolika predrznost Magjarov posiljuje Slované, da jim možki odgovorijo. Prvi so tukaj svoj glas povzdignili naši bratje in sosedi — hrabri Hrvati. V nedeljo 5. avg. so sklicali v Zagrebu tabor; sošlo se je blizu 3000 mož, ki so enoglasno sprejeli resolucijo, v kateri uporekajo Magjarom in povdarjajo, da korist Avstrije tirja razdor Turčije, osvobodjenje turških kristijanov in osvojenje sosedne Bosnije in Hercegovine, kateri deželi se imate z Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo združiti v eno kraljestvo pod slavno hišo Habsburško, iz katere je naš svitli cesar rojen. Tako se bo najboljši jez napravil zoper italijansko pohlepnost, ki preži na Dalmacijo in Istrijo, pa tudi zoper magjarsko ošabnost, ki se le preveč dolgo že v naši Avstriji šopiri. —

Magjarom prijatelji in pomagači so pa naši nemški ustavoverci in liberalci in vsled tega so tudi ti šli med turkoljube ter trepečejo za Turčijo. Vidi in pozna se jim, kako vsak udarec, ki padne na Turka, ob enem tudi jih nemilo udari, in vsaka nesreča, ki se Rusom pripeti, jim je vzrok neizmerne veselja. Mislijo namreč, če se obrani Turčija, potem bodo tamošnji Slovani še dalje časa potlačeni, ne bodo upljivali na Slované v Avstriji, in tukaj bo ostalo vse, kakor je, po liberalnem, nemškem, ustavoverskem kopitu. Temu pa so se začeli avstrijski Slovani upirati. Prvi so se zglašili Slovenci v Ljubljani. Poslanci dr. Bleiweiss, dr. Vošnjak, in dr. Zarnik so namreč za nedeljo 12. avgusta sklicali tabor ali ljudski shod pod milim nebom na Umatskem pašniku pri Ljubljani, kder bi se imelo govoriti in sklepati o sledeči resoluciji: Na korist civilizacije in občnega izobraženja, kakor na korist Avstrije bi bilo želeti, da

bi edina mohamedanska država v Evropi nehala in da bi stopile mesto nje v život deloma samostalne krščanske države, deloma pa naj bi se zjedini tisti deli, ki mejijo na naše cesarstvo, s trojedno kraljevino (Hrvatsko Slavonijo in Dalmacijo) v jedno telo pod vladarstvom prejasne Habsburške dinastije. "Ustavoverna vlada v Ljubljani tabora ni dovolila in ga je prepovedala. Ali to nič ne dene. Svet je dovolj jasno zvedel, da Slovenci in avstrijski Slovani sploh o koristi Avstrije drugače mislimo, kakor turkoljubni Magjari in ustavoverni Nemci. Drugo prepuščamo Bogu in odločbi svetlega cesarja, kateri bodo gotovo pravo zadeli!

Resolucije ali sklepi

splošnega shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju
meseca maja 1877.

F. Cerkvena umetnost.

I. Premišljevajé, da pri cerkveni umetnosti ni toliko gledati na srečen uspeh pri posameznih umetnijskih izdelkih, marveč da se ima ozirati posebno na razširjeno delovanje, na zboljšanje splošnih misli gledé cerkvene umetnosti ter na iz njih rodilvi se oblaženejši duh, in da se kaj takega le po vzajemnem sodelovanju mnogih oseb, zedinjenih po zvezah in društvih doseže; premišljevajé, da si je res ondi, kder so nastala društva za cerkveno umetnost, pot odprlo umetnijsko prizadeté, naslanjajoče se na temeljiti poduk in za ustrežanje cerkvenim zahtevam srečno delajoče, in da se ima to kot sad društev za cerkveno umetnost priznati, da so torej rečena društva delovala z dobrim uspehom; premišljevajé, da se po takošnih umetnijskih društvih priredjajo delovalna središča, iz katerih se umetnijske koristi, udeležbe in uspehi dalje na okrog širijo, in da za taka delovalna središča posebno dobro sodijo središča škofij; premišljevajé, da so shodi katoličanov, zbirajoči na Nemškem, v Belgiji in Italiji, snovanje društev za cerkveno umetnost iz davna že živahno odobraval in splošno priporočali: izreka shod avstrijskih katoličanov svojo radost pa tudi priznanje uspešnemu delovanju cerkvenim umetnijskim društvom, nahajajočim se v škofijah: v Lincu, v Briksenu, v Tridentu, v Pragi, v Gradcu, ter pristavlja željo pa tudi upanje, da bodo prelepi zgled na skorem posnemati začele tudi druge škofije v cesarstvu, ter predlaga ob enem velečestim škofijskim predstojnikom z polnim spoštovanjem prošnjo, naj blagovolijo snovanje cerkvenih umetnijskih društev pri svojih sedežih pospeševati in kot cerkvene zavode vselej pod svojo varstvo sprejemati.

II. Premišljevajé, da cerkveni glasbeni zbori v cesarstvu z malimi izjemkami ne ustrezajo ne tirjatvam umetnosti sploh, ne zahtevam liturgije posebi (redu službe božje), ker pravila, katera je Cerkev glede liturgičnih besed in zastran duha liturgične, t. j. božjeslužbene, glasbe izdala, v

nemar puščajo ter od Cerkve zaukazano liturgično petje, t. j. št. Gregorijev koral, popolnem zanemarjajo, v figuralnem petju in muziki pa lovijo po teatralnih učinkih ter iščejo samohvalo skladateljev in razveseljevanje poslušalcev veliko bolj, kakor pa počestenje božje in spodbudo ljudi k pobožnim mislim in občutkom; premišljevajé torej, da katoliški cerkveni glasbeni zbori po škofijah cesarstva potrebujejo nujne poprave; premišljevajé, da se mora poprava, ako hočemo, da bo res cerkvena, vršiti pod vodstvom cerkvene gosposke in edino le v duhu in po pravilih liturgike; premišljevajé, da nam takošna znamenja popravljevalnega delovanja kaže „društvo sv. Cecilije za dežele nemškega jezika“ osnovano, ker je na pismeno prošnjo prečestitega nemškega škofijstva pa tudi velikega dela avstrijskih škofov od sv. rimske stolice bilo z odpisom od 16. dec. 1870: „Multum ad movendos animos“ potrjeno in dalje ker rečeno društvo na popravo katoliške cerkvene glasbe deluje in njo izvršuje v duhu liturgične postavo-dajave, na podlagi št. Gregorijevega koral z posebnim ozirom na klasično ali izgledno cerkveno muziko ali skladbo v 16. in 17. stoletju, katero je vseskozi navzeto liturgičnega duha; premišljevajé, da se je imenovano društvo od l. 1870, naprej vsled osnovanja podružnih društev po škofijah in posameznih okrajih tudi v našem cesarstvu razširilo, predlaga shod avstrijskih katoličanov predsednikom dotičnih podružnih društev prošnjo, naj delajo pri prihodnjem občnem zboru „društva sv. Cecilije za vse dežele nemškega jezika“ na to, da se bodo odpravile ovire, katere razširjenje ovega društva po vseh deželah našega cesarstva zabranjujejo („Länder deutscher Zunge“); premišljevajé naposled, da zamore „društvo sv. Cecilije za vse dežele nemškega jezika“ uspešno delovati zlasti tam, kder se duhovščina in učiteljstvo z gojenjem cerkvene muzike marljivo peča, predlaga shod avstrijskih katoličanov velečestitem škofom in samostanskim prednikom preponizno prošnjo, naj pri svojih stolnih sedežih in cerkvah v obstoječe že glasbene šole, pa tudi v one, katere se še bodo osnovele, uvedejo liturgično glasbo, ter priznava kot potrebno, da se bogoslovcem kmalu iz začetka, kakor tudi učiteljskim pripravnikom, po poduku v liturgični muziki, oziroma v orgljanju in skladoslovju, pomaga do potrebne sposobnosti: djanski sodelovati pri popravi cerkvene muzike.

Gospodarske stvari.

Dober svet o zamakanju raznega sočivja na vrtu.

M. Največkrat se zamakajo le mlade ravno posajene sajenice, da se tinf preje in gotovejše primejo in zarastejo. Za nekatere sorte sočivja bi bilo sicer zamakanje tudi v poznejšem času zelo koristno, ali premnogi drugi opravlki in pomanj-

kanje potrebne vode le predostikrat to koristno delo zabranjuje. Kolikokrat in o katerem času se imajo povrtne rastline zamakati, to je odvisno deloma od sočivnih rastlin samih, deloma, in rekel bi najbolj, od vremena in letnega časa. Neovrgljiva pravila se ne dajo lahko o tem postaviti. O hladnejšem letnem času, kakor spomladi in jeseni se najbolje o poldnevni turah poliva, da so rastline do večera zopet osušé, da jim morebitna slana tim manj škodovati more. V poletnih mesecih je navečerno polivanje za rastline, da se primejo, največega vspeha, kajti ponoči se prej in lagleje okrepijo, da jim potem podnevno solnce srčnih listkov ne more več zamoriti. Sočivne rastline skozi celi čas njihove rasti polivati zasluži le takrat na svetovano biti, kadar se more, kolikokrat se potreba pokaže, to tudi storiti. Če pa to ni mogoče, ima tako polivanje dostikrat več škode, kakor koristi za rastline tako, da je boljše, da v takih okoliščinah zalivanje popolnoma rajše opusti. Kumare in selar potrebujejo za svoj popolni razvitek mnogo vlage, in to je skoraj edino sočivje, ki večkratno polivanje med rastjo nepogojno potrebuje. Fižol pa se še ne sme polivati, ker začno stebila prelahko gnjiti, ako imajo preveč vlažno.

Kako z kokošjo ravnati, ki je vsled ktere notrajne bolezni vzbolela.

M. Ni je skoraj živali, ki bi imela tako izvrstno dober želodec, kakor ga ima ravno naša domača kokoš. Ona prebavi in prekuha in vendar pri jedi ni celotni izbirična, vse najtežje in vse najtrdežje hrane čudovito lahko in hitro. Ona je takorekoč celi dan, če se ji le sprememba v hrani podaja. Teje vse hvalevredni lastnosti pa stoji druga prav huda nasproti, namreč to, da kokoš brž preneha jesti, kakor hitro jo ktera notranja bolezen zgrabi. Krava, konj, pes, druge domače živali, če tudi bolene, še vedno vsaj od boljših in jim priljubljenih jedi nekaj k sebi vzamejo, le bolena kokoš preneha popolnoma jesti, zapusti drugo družbo in si poišče kje kak samotni kotič. Večidel, posebno na deželi, kjer je dosti drugega nujnejšega dela, se taka bolena žival še vidi ne, kamoli posebno obrajta. Prepusti se skoraj vselaj sami sebi in nasledek je gotova smrt. Drugače navadno ravna umni kokošji rejnik ali kokošinek, ki ima svoje kokoši na tesnejšem prostoru vedno pred očmi in tako vse bolezenske prikazni lahko zagleda. Prebral bode v kaki knjigi, če se že prej o kokošjih boleznih ne zastopi kaj, kar je tam o njih zapisanega in tudi nasvetovane pomočke našel in si jih poslužil. Vendar pa, kakor skušnja uči, razni pomočki pri notrajnih boleznih pri kokoših le prav malokdaj pomagajo. Bolene kokoši poginejo z zdravili in brez zdravil samo iz tega vzroka, ker bolene ne jejo in tedaj zagladijo. Najboljše je takim bolnim živalim neprašaje po pravem bitju bolezni lahke, mehke jedi,

kakor meso, putrov kruh, v mleko razmočen pšeničen kruh itd., sem ter tje kako zdrobljeno pepravo zrno podati brez vseh drugih zdravilnih sredstev. Marsiktera žival se na tak način pogina otmé. Zdravila le redkokdaj pomagajo.

Okrajna kmetijska razstava v Radgoni se bo vršila 29., 30. septembra in 1. oktobra 1877. Za najizvrstniše izstavljene predmete se bodo delivale premije v zlatu in srebru; pripravljenih je tudi več srebrnih in bronastih svetinj in diplom za odlikovanje. Predmeti, ki se zamorejo na razstavo poslati, so: živina: konji, govede, svinje, ovce, kunci, perjad, bčele itd., poljedelski pridelki, grozdje, sad, vino, slatine, potem poljedelsko orodje, mašine, učilne priprave. Za tri dni razstave je prirejena tudi posebna pokušnica vin in pive, potem prodaja strdi, dirka z konji, streljanje v tarčo, razstava učilnih sredstev itd. Kdor hoče kaj na razstavo poslati, mora to najprvleje naznaniti do 31. avg. razstavinemu odboru v Radgoni, čije predsednik je Rihard plem. Kodolič, tajnik pa g. Gottlieb Stopper. Kdor pa tega neče, se lahko oglasi pri za ta posel posebič odločenih gospodih. Ti so: v Negovi g. Schedewy, v Cmureku g. Schlangenberg, v Ljutomeru g. Matija Zemljič in g. Avgust Schenkel, v Mariboru g. Franc Perko, pri sv. Lenarta g. Spitzky mlajši, v Ptujju g. Wibmer, v Ormužu g. dr. Geršak in g. Ferd. Kada, v gornji Lendovi g. plem. Almasy, v Soboti g. Karl Kipferling, in v Canjkovi g. župnik Borovnjak. Poslani predmeti se bodo na ogledovanje razstavili v meščanski šoli in bližnjih prostorijah v Radgoni.

Sejmovi. 13. avgusta: sv. Lorenc v puščavi, Veržej; 14. avgusta: Gora pri Ptujju; 16. avgusta: Lembah, Pobrež (sv. Vid), Mozirje, Sevnica, Vozenica, Straden, Strass; 17. avg. Jarenina; 18. avg. pri Devici Mariji v puščavi, Sloj. Gradeč.

Dopisi.

Iz Kases v savinjski dolini. V naši prijazni vasi na desnem bregu Savinje, kake četrte ure nad Petrovčami so našli te dni slan zdravilen vrelec, kateri utegne za celo okolico prav važen postati. Sredi krásnega gozda je travnik posestnika Korenta, kder je pa še pred 3 leti soseski ribnik bil. Tega je namreč omenjeni gospodar kupil in vodo odpeljal. Travniki se se vé da še zdaj močvirni in tu pa tam stoji, posebno ob deževnem vremenu, kaka mlaka. Pastirji so že več časa opazovali, da živina to vodo silno rada pije in to ne samo za žejo. Ko je gospodar to zvedel, našel je kmalu, da je voda slana in da ima poseben okus. Začel je tam kopati in našel je precej krepke vrelece in k temu še raznovrstne starinske naprave. V zemlji ste bili, drug nad drugo, 2 veliki

cevi iz mecesnovega lesa vloženi in lepo s kamenjem zakriti. Tudi nekaj malenkosti iz bron, rog od velikega jelena, kosti in neko veliko zobišče so izkopali. Vse to kaže, da je na tem mestu že pred večimi stoletji kopališče bilo in sicer najbrž za časa Rimljanov, kateri so v 3. in 4. stoletju v naših krajih gospodovali. Zakaj se je to kopališče opustilo, se ne vé za gotovo; mogoče, da se je preslabo obneslo? Najbrž pa so tedanji prebivalci pred kakim sovražnikom zbežali in vrelec pred njim zakrili. Najbolj kaže na to kamenje, ki je takó v redu na cevih naloženo bilo. Če bi se bilo kopališče kar tako v nemar pustilo, bi gotovo ne bil nihče na red pazil. Da se pozneje ni rabilo, je lahko razumljivo, ker je namreč na preveč skritem kraju in ga toraj nihče našel ni. Zdaj zahaja vsaki dan mnogo ljudi sem, da bi se prepričali o vrednosti najdenega vrelca. Bili so že tukaj gospodje iz Dunaja, Gradca in Celja, kakor tudi iz bližnjega Žavca in vsem se reč prav dopade. Zdravniki in drugi zvedeni možje trdijo, da ima ta voda posebno zdravilno moč in sicer enako, kakor v Marijinih toplicah (Marienbad) na Českem, samo ko bi se nje še več dobilo, o čemer pa nikakor ni dvomiti. Bog daj, da bi iz te moke tudi kruh bil, da bi se tukaj res kopališče naredilo. Se vé da bi morala reč v krepkejši roke priti, kajti sedanjí lastnik ne bo mogel nikakor tega vredeti, čeravno se silno trudi. V takih zadevah pa je le denar prva reč. Zastran okolice pa se mora reči, da gotovo ne more pripravnejša biti za kako kopališče. Kdor enkrat v ta rajski kraj pride, se mu ne ljubi ga tako hitro zapustiti. Pisano polje, krasne loke, prijazne gorice in pod njimi bistra Savinja in vse prav blizu žavskega trga, celjskega mesta in železnice. K temu še zdravilna moč krepkega vrelca in prijaznost gostoljubnega slovenskega kmeta v okolici! Kaj je treba še več, da se kopališče kmalu razvé in prikupi!

Iz Slivnice pri Mariboru. Nekaj časa smo začeli bati se za letošnjo jarino zaradi pritiskajoče suše; najbolj je trpela kuruza in krompir. Toda zdatni dež prve dni avgusta je vsemu silju dal novega življenja in moči. Pri nas uživamo tudi težkoče, katere izvirajo iz napačnega zlaganja in tlačenja večih srenj v eno samo občino. Hotinja in Orehova ves ste nekdaj imele svoje lastne župane in bilo je obema prav, sedaj se pa obedve vselej pipljete za čast županstva in ker vselej le ena zmaga, druga propade, se po volitvah ena hvali, druga pa kuja in jezi. Do sedaj so imeli Orehovčani skupnega župana, sedaj so pa ovo čast zgubili, ker je g. Jožef Falež v Hotinji vesi izvoljen župan! Dne 2. avgusta se je vsipala toča nad Razborsko, Hočko in Vohovsko polje in učinila mnogo škode! Sreča, da ni vlekla na široko!

Iz Celja. († Gorišek — razne stvari). Celje je zgubilo enega svojih najboljših mestjanov, moža, kteremu posebno dandanes ne najdemo blizu para.

G. Gašpar Gorišek je v 71. letu svoje starosti vmrl. Obče znane so zasluge, katere si je ranjki v različnih svojih službenih opravilih pridobil: Opravljal je od leta 1841. službo cerkvenega ključarja pri nemški cerkvi ter je ves ta dolgi čas skoraj edini skrbel za njene potrebe; bil je nad 30 let „krušni oče“ našemu kapucinskemu samostanu; gotovo toliko let, če ne dalje, mestni oče ubožcem; blizu do leta 1870 mestni odbornik. Tudi celjski okoličani so ga jako čislali ter ga pred 3 leti, ko je prvokrat narodno-konservativna stranka pri volitvah za občinski odbor celjske okolice zmagala, v občinski odbor in potem v krajni šolski svet izvolili; kajti bil je ranjki, akoravno v nemških šolah odgojen, vendar Slovencem vsikdar pravičen. Pri vseh teh in mnogoterih drugih opravilih je pa ostal tudi vedno zvest sin sv. kat. Cerkve; bil je vsem vzor resnično pobožnega katoličana, eden izmed peščice onih mestjanov, katerih brezverni duh novejšega časa ni zvrto glaval, ki se nikdar ni sramoval, vero svojih starišev očitno spoznavati in se za pravice sv. Cerkve potegovati. Kako močno ga je ljudstvo v mestu in okolici spoštovalo, je pokazal 5. avgusta njegov zares velikanski pogreb, kterega se je tudi nekoliko duhovnikov iz okoliških far udeležilo. Težko bomo pogrešali tega tako delavnega, previdnega, skoz in skoz poštenega in v resnici katoliškega moža! — Bilo je 31. julija jutraj, ko so na železnici blizu cinktovorne našli mrtvo truplo nekega hlapca iz našega mesta, o katerem se prav ne vé ali so ga hudobneži ubili, ali ga je železnični vlak pomučkal. Toda bolj verjetno je, da so ga zločinci umorili; to razodevajo rane na glavi in na vratu. Bralci „Slov. Gosp.“ se še gotovo spominjajo grozovitega umora, ki se je bil zgodil 19. marca t. l. v Oplotnici, kjer so 3 tolovaji pridno deklo zaklali in hišo oropali. 2 tolovaja so vjeli; Franc Koprivnik, eden teh zločincev, je bil une dni od porotne sodnije v Celju na 17 let v ječo obsojen, ker je med tem, ko sta njegova tovarša deklo davila, denarje iz shrambe pobiral, ki mu je bila, kakor poprejšnjemu hišnemu hlapcu, dobro znana. Julijana Pahole, ki se je umora tudi vdeleževala, noče svojega zločina obstati, ter bo še le meseca septembra svojo obravnavo imela. Njeni brat Janez Pahole, ki je bojda nesrečnici vrat prerezal, je zginil. Une dni so njemu podobno človeče na Gorenjem-Avstrijskem zasačili, ter ga fotografirali. Fotografija je bila Paholetu nekako podobna in tako so dozdevnega tolovaja v Celje pritirali. Pa so se vendar zmotili. Namesto Paholeta prignali so nekega Vutke-ta, ki je pa tudi star hudobnež. — V Celju se je vstanovilo novo društvo, ki se imenuje: „Sannthaler-alpenclub“ (društvo za savinjske planine), kterega hvalevredni namen je med drugim tudi ta, skozi celo savinjsko dolino tje gor do vhoda v Logarjevo dolino cesto napraviti. — Hvala Bogu, bogato žetev, kakoršne že dolgo nismo doživeli, smo srečno dokončali!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz Nemčije so došli na Dunaj poslanci tamošnjega ministerstva, da se z našimi ministri dogovorijo o novi kupčijski nagodbi. Dal Bog, da bi ta nova nagodba nekaj boljša bila od prejšnje, katera je naše železarijsko in drugo obrtništvo skoro uničila z vvažanjem nemškega železa, tkanin itd. — Nemški cesar je 7. avg. zapustil toplice v Gašteinu in se vrnil domov; poidoč se je sošel z našim cesarjem in cesarico. — Naš štajerski c. kr. namestnik se je iz Gradca podal na Dunaj, kder se bo odločilo, kedaj bodo nove volitve za deželni zbor štajerski: ali hitro sedaj, ali na jesen, ali po zimi, ali še le prihodnjo spomlad. Nam Slovencem je vse eno, vsaki čas bomo storili svojo narodno dolžnost. — Taborovanje v Ljubljani in Levovem namenjeno je vlada prepovedala. — Ptujski nemškutarji so ovo nedeljo teden prišli v Rogatec, ondi zborovali kot „fortšritvereinarji“ ter se precej kiso držali, ko so zapazili, da Rogačani za politične brbravce malo marajo. Skoro nihče izmed Rogačanov se shoda ni udeležil. — Na Ogerskem judovski oderuhi hudo razsajajo. V Samogijski županiji so te dni 32 oralov veliko posestvo prodali za 7 fl. drugo 50 oralov veliko pa za 14 fl. itd. Zarad turških homatij se je sklenilo do oktobra pod orožje pozvati 120.000 mož; stroški se bodo pokrili z tem, kar bodo denarni mogotci: baron Rothschild (jud), Bleichröder (jud), nacionalna banka itd. hotli dati za premoženje, katero je v skupni kasi avstrijski, t. j. blizu 25 milijonov. Kaj pa potem? Vojske so sedanje dni strašno drage!

Vnanje države. Rusija je vsled nesreč na turškem bojišču bolj mirna, kakor so ljudje pričakovali. Rusi tirjajo, naj se boj nadaljuje z vso rusko silo, naj se ne prizanaša ne krvi, pa ne denarju, dokler ne bo Turčija ob tleh! — Sosedni Rusov, daleč na severu živeči Švedi so sklenili vojno brodovje pomnožiti, ker se je bati, da bodo Angleži napovedali Rusom boj in z svojim brodovjem mimo Švedije mahnili na ruska pomorska mesta. — Tudi Danci so se začeli orožati. — Nemški protestantje ali lutrovci zametujejo čedalje več krščanskih resnic. Nedavno je eden jihovih prvih bogoslovskih profesorjev rekel: „da mu je apostolska vera največja neumnost in verovanje na njo prava muka.“ — Francoski prekucuh Gambetta štuje delavce zoper posestnike in jim pravi naj premislijo svojo revščino in si naj pomagajo po sili. — Angleži pomnožujejo marljivo svoje regimente v Malti. — Italijani se na tihem pa skrbno in močno orožajo, jihovi listi vedno bolj nesramno pišejo zoper Avstrijo. V Severni Ameriki vojaki še niso mogli pomiriti vseh železniških delavcev in uradnikov; pogosto pride še do krvavih tepežev. Mnogo železniških postaj so razkačeni delavci popolnem razdžali. — Srbi so sklenili 40.000

mož pod orožje pozvati. Grki čakajo na migljaj od ruskega cara, da začnejo boj zoper Turke. — Sultan je sklenil Carigrad zapustiti in užgati, če bi prisiljen bil iz Evrope iti v Azijo.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Zadnjič smo poročilo sklenili: dnes je pri Plevnu zopet boj. Res je bilo tako. Rusi so 30. julija bili pri Plevnu hudo tepeni, ker so zopet mislili, da Turkov nimajo več pred seboj, nego 33.000, a bilo jih je čez 70.000, Rusov pa samo 35.000. Vkljub temu bi bil general Šahovskoj še zmagal, če bi bil imel še le 15.000 v rezervi, ko so njegovi junaki Turke izgnali iz 2 vrst šane in iz vinogradov; ali reserve ni imel nobene in zato je 30.000 Turkov lahko od strani njega potisnilo nazaj. Bitka je bila zgubljena in sedaj se Rusi celo drugače pripravljajo na odločen in strahovit boj. Car je hipoma ukazal vso cesarsko gardo iz Rusije poslati v Belgarijo; II., V., VII. in X. oddelek gre sedaj čez Donavo, ob enem je pozval še XV., XVI., XVII. in XVIII. oddelek pod orožje, kakor tudi 188.600 brambovcev prve vrste, da zasedejo mesta in trdnjave, katere bodo gori omenjeni oddelki po odhodu na bojišče izpraznili. Rumuncev je 12.000 iz Nikopolja dal postaviti proti Plevnu, od katerega so Rusi sedaj le 3 ure oddaljeni in bodo gotovo Osman-pašo zgrabili brž, ko jim dojde dovolj pomoči iz Rusije. Junaški general Gurko je moral v Balkan-goro iti nazaj, kar mu je gotovo težko djalo, ker je tako slavno in srečno bil prodril blizu do Adrijanopolja, kar bomo prihodnjič natančneje popisali. General Cimerman se je tudi za Trajanov nasip v Dobrudžo pomeknil nazaj in brani sedaj Küstendže, katero mesto turško brodovje bombardira. Glavna ruska vojska stoji od Bjele proti Razgradu, drži Trnovo, Selvi in Balkanske soteske. Turki morajo sedaj na vso moč Ruse napasti, preden se ti pomnožijo, sicer je Turčija zgubljena. Kajti Srbi in Grki se resno pripravljajo na boj. V Aziji so Rusi dobili že toliko pomoči, da so začeli zopet prodirati naprej in general Komarov je pri Idištiru razpršil 2000 turških konjenikov in se bliža mestu Paneku, Muktarpaši že precej za hrbtom; Terguzakov pa je blizu Bajesida Faik-pašo hudo našeskal in mu vzel 8 kanonov. Črnogorci so okoli Nikšića Turkom vzeli vse šance in se bodo vsaki čas trdnjave same polastili. Bosenski vstaši pod Despotovičem pa so bili pri Črnem potoku od Turkov tepeni in čez avstrijsko mejo potisnjeni, kder so naši vojaki 300 beguncem orožje pobrali in jih zaprli; Despotoviča so poslali v Sinj. Pri Plavnem so Turki vdrli v Dalmacijo in odgnali 2000 glav živine. Ruska vojna ladija „Konstantin“ je drzno smuknila blizu do Carigrada in uničila 3 turške ladije, potem pa hitro pobrisala nazaj! Novo železnico iz Benderja do Donave dela 20.000 delavcev. Železnica bo Rusom pot skrajšala za 60 milj.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

VIII. Lani je ruski car v Moskvi očitno pohvalil Črnogorce, da so se hrabro bojevali zoper Turke, menj srečne Srbe pa je nepričakovano ostro grajal, ter jim očital, da se niso dovolj junaško obnašali. Ali čudno, se laj je ravno tisti turški general Osman paša, zoper katerega so lani Srbi z velikim junaštvom branili Zajčar in mu naposled vendar le pot v Srbijo pri Lukovem srečno zaprli, 3 ruske napade krvavo odbil in celo njihovo glavno vojsko, ki stoji od Bjele do Ruščuka in Trnove proti Razgradu in Šumli obrnena, pripravil v veliko nevarščino. Krivi temu niso ruski vojaki, ampak ruski generali, z večinom nemškega imena in roda. Ruski vojaki so pravi junaki; to je popričal tudi Don Karlos, ki se je pred 2 letoma za špansko kraljevsko krono bojeval, rekoč: „z ruskim vojakom se da svet premagati“. Ali ruski generali so precej ošabni gospodje, ki so Turke zaničevali in mislili, da jih bodo takoj kot divje pse polovili. Zato so tudi svoje čete povsod daleč okoli razposlali in raztepli, najprej v Aziji in sedaj tudi v Evropi. Res je, Turki so divjaki, toda z pomočjo Angležev z orožjem dobro prevideni in hrabri divjaki. Turki tudi dobro vedó, da sedaj gre za njih obstanek v Evropi in torej tudi pravijo: „sedaj moramo mi grob izkopati ali sebi ali — Rusom“. Vsled tega se Turki bijejo srdito, umarjajo neusmiljeno in pokončevljejo vse, o čemar vedó, da je sovražnikovo ali da bi utegnulo sovražniku služiti. Pri takih razmerah pa tudi ni čuda, da so ruski generali zavolj svoje ošabnosti in iz nje izvirajoče neprevidezni hipoma bili grozno kaznovani, zlasti pred bolgarskim mestom Plevnom. To mesto je kakih 10 ur od Donave pri Nikopolju proti jugu in Balkan-gorovju postavljeno na precej širni gorski planjavi, raztezajoči se med reko Vid na zapadu in Osem na izhodu. Skozi mesto, ki šteje 17.000, večidel turških prebivalcev, pelja velika cesta iz 40 ur oddaljenega Ruščuka v Sofijo, ki je že za goro Balkan tudi kakih 40 ur daleč proti jugu. Mesto obdajajo hribi, ki proti jugu postajajo čedalje bolj visoki. Na znožju proti mestu so z lepimi vinogradi zasajeni. V to mesto so Rusi pridili kmalu po prehodu pri Zimnici in Sistovu, kamor je le 17 ur hoda. Ruski vojaki so turškemu prebivalstvu pobrali vse orožje in odšli v Nikopolje. To pa je bil že velik pregrešek. Kajti med tem, ko so Rusi vzeli Nikopolje, se je Plevno približal Osman-paša z 25.000 Turki; 16. julija so Rusi vdrl v Nikopolje in 17. julija je bolgarski pastir prišel praviti, da je pred Plevnom Turka kakor listja in trave. Kmalu potem prisopihla več kozakov in poročal, da je v Plevno došlo 5000 Turkov. Sedaj pošlje general Krüdener 2 regimenta pešcev, 1 škadro kozakov in 5 baterij nad novega sovražnika. Odposlani vojaki pri-

dejo 19. julija zvečer pred Plevno in se kmalu prepričajo, da je 5000 turških vojakov v njem, ter začnejo z kanoni streljati v mesto. Drugi dan 20. julija vderejo Rusi v mesto, vržejo Turke vanj in jih sekajo in podijo proti mostu črez Vid. Ali tukaj se vsuje toča turških krogelj iz pušek in kanonov; več kakor 20.000 Turkov jim je stalo skritih nasproti; cele vrste ruskih junakov so pale mrtve ali ranjene na tla. Ranjeni obrist Rosenbaum zajaha pred svoj regiment, mahne z bliskajočo se sabljo proti Turkom rekoč: naprej, urá! Ali bilo je zastoj. Dve krogli prebijete glavo obristovo, da se takoj mrtev zvrne raz konja. Okoli njega je obležalo 12 oficirjev in 1300 vojakov; ostali so bili skoro vsi ranjeni in so se le z pomočjo drugega regimenta, ki je zgubil 20 oficirjev in 900 mož, zamogli pomekniti nazaj v mesto in potem za mesto proti Nikopolju. Poveljnik nesrečnim Rusom je bil general Schilder-Schuldner. Ta nesreča je bila res blisk iz jasnega neba za ruske generale, toda spametovala jih še ni. General Krüdener je namreč sklenil sedaj Osman-pašo sam zgrabiti, pa ni hotel verovati, da je za to preslab; tudi ni hotel verovati, da utegne Osman-paša svoje čete še pomnožiti. Ta ošabnost in trdoglavna neprevideznost je Rusom naklonila druga nesrečo 30. julija. Osman-paša je svojo vojsko res pomnožil, tako, da je imel 70.000 vojakov zbranih. Tudi se je strahovito v zemljo zaril okoli Plevna. Dal je pred mestom 2 rova potegniti črez veliko cesto in daleč na vsako stran; za nasipe je posadil mnogo kanonov, v rove pa postavil turških pešcev, ki so orožani z Peabody-puškami, z katerimi se po 20krat v minuti vstreliti da. Vinograde za mestom je dal z šančami utrditi in za njimi na višinah velike kanone nastaviti, ki so daleč prek črez vse, kar smó do sedaj povedali, svoje krogle metali. Vse to se je pripravilo do 29. julija. Med tem je ruski general Krüdener dobil generala Šahovskojega na pomoč in je tedaj 30. julija z 33.000 pešcev, 60 kanoni in 3 brigadami kozakov sklenil Osman-pašo zgrabiti od 3 strani. Boj se je začel ob 9 uri dopoldne. Krüdener sam je Turke napal od preja na sredi in na desni strani od velike ceste; jegovi vojaki so se bojevali do trde noči brez uspeha. Šahovskoj bil je iz prva bolj srečen na levi strani. Ko je zapazil prvi 2 vrsti Turkov, skriti za kanoni in v izkopanima grabnoma, je pešake ustavil ter dal goreče rakete metati v Turke v zemljo zarite. To je tudi pomagalo. Ruske rakete in granati so Turke nemilo zaščegetali, mnogi so ostali mrtvi, drugi pa so začeli grabne zapuščati. V tem hipu da Šahovskoj svojim pešcem naskočiti turške nasipe in grabne. V par minutah so ruski junaki pred prvimi nasipom in ga vzemejo; kmalu potem še drugi; potem obstojijo močno spehani in mnogih tovarišev oropani na znožju vinogradov. Nekoliko se oddehejo in potem začnejo prodirati naprej v vinograde in potisnejo kmalu vse Turke

iz njih. Ko bi sedaj dobil pomoči od Krüdenerja, zma ga bibila njegova. Ali te mu ni bilo od nikoder. Ob enem ga obsuje strahovit ogenj iz turških baterij, ki so više na hribih bile nastavljene. Bila je 4. ura popoldne. V tem hipu vderete še 2 kompaniji Rusov v Plevno in sedaj je uspeh ruske hrabrosti do vrha dokipel in začel naglo poje-mati, ker ni bilo zadnje podpore od zaja. Turkov pa je mnogo tisoč, dosedaj skritih 3 ure daleč od Plevna, vrelo v utrujene ruske čete. Morale so se začeti pomikati nazaj, najprej iz vinogradov in mesta, potem pa še iz dobljenih turških šanc. Pod strašnim gromenjem turških kanonov in pušek je palo na tisoče hrabrih ruskih junakov. Pritisk turške čezsile je bil tolik, da še ranjencev Rusi niso mogli pobrati in spraviti na varno. Grdi bašibozuki so jih v noči vse posekali. Rusi so ta nesrečni den zgubili več kakor 3000 mrtvih in 6000 ranjenih, vse pa vsled ošabne neprevidnosti svojih generalov!

Smešničar 32. Nekdo je imel bolezen za-spanca. Vedno so mu oči skup lezle, po noči in po dnevi. Nobeno zdravilo ni pomagalo nič. Ko je že vse poskusil, svetuje mu prijatelj, naj kupi si 30 delnic banke „Slovenije“. Kupil jih je in od tistega dne ga ni le popustil zaspanec popol-noma, ampak zdaj še celo po noči ne more več spati, ker je 4800 fl. zgubljenih. To smešnico ali prav za prav žalostinko je napravil novi „Brenclj“ humoristični list v Ljubljani, ki je zopet začel iz-hajati in stane za četrto leta samo 80 kr. Prosimo vrle Slovence, naj podpirajo list, katerim je to storiti mogoče!

Razne stvari.

(G. Seidl) je lani „Slov. Gospodarja“ tožil, kakor da bi ta bil lažnjivo poročal, da je g. S. čeravno cesarsk oficir, pozabil za po testamentu sporočene in prejete denarje cesarjevo podobo za šolo pri sv. Križu kupiti itd. Sedaj je po 2kratni preiskavi prisiljen od tožbe odstopil 31. jul. t. l. G. Seidl plača okoli 90 fl. stroškov. Prilčno več!

(Dijaško semenišče) Maksimilijanom-Viktorinam v Mariboru je srečno pozidano. Dvastropno po-slopje se sedaj ometava.

(Matica slovenska) je izdavanje znanstvenega lista odožila do novega leta.

(Učiteljska konferenca v Ptuj) je trajala samo 1 den, čeravno je bila napovedana za 2 dni. Uzrok je pomankanje denarjev, ki je toliko, da še učitelji za prvi den niso dobili plačila. Suša bo ali že je!

(Višja realka v Mariboru) je imela letos 152 učencev; začetek novega šolskega leta je nastav-ljen na 16. sept. t. l.

(V Innsbrucku na Tirolskem) sta bila v meš-nika posvečena 2 Slovence, namreč P. Vuk iz reda usmiljenih bratov v Gradcu, in jezuit P. Slavič. Slednji je doma od sv. Križa na murskem polju in je svoje dni bil najizvrstniši dijak mariborske gimnazije.

(Slomšekov spomenik) so začeli ta teden sta-viti v stolni cerkvi; delo je krasno!

(Nesreča pri splavljanju drv) se je zgodila v Cinzatu na Pohorju, kder je velik hlođ 63letnega Luk. Zebeja ugrabil, po splavi potegnil in usmrtil.

(Obesil) se je v Celovcu učiteljski pripravnik Weiler, ker so mu pri izpitu dali dvojko!

(Zastrupil) je nekdo ženo Uršo Klemenčnikovo v Leheni za Slov. Gradcem.

(Pogorel) je Jožefa Hödel a hlev in gospo-darsko poslopje v Mahrenbergu; škoda je 4000 fl. Velik ogenj je bil tudi v Skalah, kder sta pogorela Marjeta Rebernjak in Fr. Zgolca.

Dražbe III. 13. avgusta Katra Plevnik v Šmarji; 16. avg. Juri Nančič v Zablatku; 20. avg. Marija Kranjc v Trdovojcih 520 fl. Maria Pušnik na Radelnu 3700 fl.; 24. avg. Johana Pahernik v Mahrenbergu 11.665 fl.

Listič uredništva. G. Munda pri sv. Tom. obrnite se zastran podučitelja do njegove gosposke! G. L. v Ptuj prihodnjič. Nepoznani B. . . pesmice ne sódijo prav za „Slov. Gosp.“ — Dopisa iz Šaleške doline in iz Koroškega prihodnjič! G. K. v Artičah, obžalujemo, a v list vendar ne moremo sprejeti!

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = $1^{68}/_{100}$ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 $1/2$ funta.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor	8 70	6 20	5 10	3 50	6 20	5 70	6 40
Ptuj	7 50	5 80	4 50	3 40	6 —	6 50	6 50
Ormuž	8 80	6 80	5 40	3 55	5 —	7 80	4 88
Gradec	9 98	6 82	6 —	4 15	6 —	—	6 20
Celovec	8 85	6 38	4 86	3 38	6 62	4 46	8 34
Ljubljana	9 21	7 —	4 20	3 90	6 —	4 70	8 48
Varaždin	8 50	5 80	4 20	3 40	6 —	6 20	6 50
Zagreb	9 —	8 —	3 80	4 —	6 10	6 20	6 50
Dunaj	12 25	10 50	8 25	7 40	7 —	—	—
Peš	13 62	9 37	5 92	6 75	6 44	5 —	—

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in milarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih stvari

v CELOVCI na Koroškem.

Loterijske številke:

V Gradcu 4. avgusta 1877: 10, 6, 70, 5, 76.
Na Dunaju " " 80, 55, 19, 54, 88.
Prihodnje srečkanje: 18. avgusta 1877.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 62:30 — Srebrna renta 66:55 — Zlata renta 74:50 — Akcije narodne banke 830 — Kreditne akcije 164. — 20Napoleon 9:82 — Ces. kr. cekini 5:84 — Srebro 107:45.

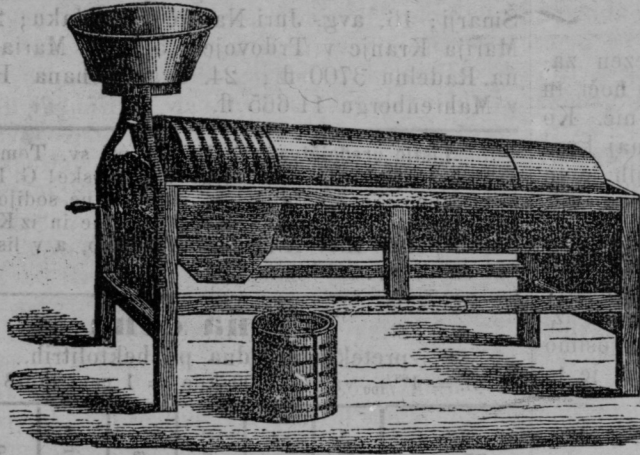
V Mariboru. Krompir 5 fl. 20 kr. Hl. — fažol 16, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 13 kr. liter. — Pšenično gres 26, prednja moka 23, srednja 21, polentna moka 13 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 90, slanina frišna 90, slanina prevojena 86 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 za 5 kr. vsako. — Govedina 48, teletina 49, svinjetina mlada 55 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 2 80 mehka, fl. 2:60 Kbmt. — Ogelje trdo fl. — 90, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 50 kr. slama 3 fl. 40 kr., stelja 2 fl. — kr. za 100 Kg.

WOGG in RADAKOVITS v Celju.

Kupčija z železjem pri „zlatem sidru“ — zum „goldenen Anker“
priporočuje sedaj ob začetku žetve bogato zalogo

mlatilnic na gnanje z roko ali z vitalom in z patentnimi klinčki.

Take mlatilnice so se po večletnih skušnjah in na stotine prodane skazale kot najboljše gledé njihovega opravlja, trpežnosti, priročnosti in nizke cene. Na dalje se priporočujejo

razni trijeri ali mašine za čiščenje in prebiranje plevelnega semena od pšenice, rži, ječmena, ali ovsa, mnogovrstni plugi za oranje, zlasti za globoko oranje, potem okopavni in osipavni plugi, vejavniki, slamnorezni in vsi drugi poljski in kmetijski stroji. V zalogi je tudi mnogo cementiranih novih vag in utežev, posod za merenje zrnja, okovov za okna in dveri na izbiro, najlepše pozlačenih nagrobnih križev po najnižji ceni.

 Cenilnik dopošljemo vsakemu brezplačno na dom, če se zanj oglasi

[3—10]

Privatna trgovska šola g. Reša v Mariboru

se prične 1. oktobra t. l. Namen šole je: potrebam trgovskega stanu primeren poduk. Razpada v 2letna razreda in obsega sledeče predmete:

I. leto: nemški jezik, zemljepis, zgodovino, spoznavanje blaga, knjigovodstvo, kupčijsko dopisovanje, trgovinsko znanost, mejniško pravo, kupčijske postave, kupčijsko računanje, lepomis.

II. leto: nemški in francoski jezik, zemljepis, zgodovino, knjigovodstvo, kupčijsko dopisovanje, narodno gospodarstvo, zadeve pri bankah in borzah, mejniško pravo, kupčijske postave, kupčijsko računanje, lepomis.

Kot učenci se sprejemajo fanti, ki so ljudske šole dovršili. Pogodbe sprejetja pové

Peter Reš, ravnatelj.

Kaiserstrasse Nr. 4.

[3—3]